

Raadsinformatiebrief

Aan:	de leden van de raad
Van:	het college van burgemeester en wethouders
Datum:	20 november 2018
Onderwerp:	verzoeken herziening woonwagenebeleid
Doel:	ter kennisname/ter informatie
Aanleiding:	informatie (algemeen)
Aard informatie:	openbaar

Aanleiding

Het Rijk heeft in juli 2018 een nieuw kader gepubliceerd voor gemeentelijk woonwagene- en standplaatsenbeleid. Aanleiding hiervoor zijn uitspraken van het College voor de Rechten van de Mens en het rapport van de Nationale Ombudsman: `Woonwagenebewoner zoekt standplaats`. In dit rapport beschrijft de Nationale Ombudsman zijn conclusies over het onderzoek over de vraag of in het gemeentelijk woonwagene- en standplaatsenbeleid de mensenrechten van woonwagenebewoners voldoende worden nageleefd. Op grond van een uitspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens heeft de culturele identiteit van woonwagenebewoners een beschermde status. Ook de gemeente Heusden heeft in de afgelopen jaren met een tweetal (gepubliceerde) uitspraken/adviezen van het College voor de rechten van de Mens te maken gehad, waaruit aan de hand van een tweetal klachten bleek dat de gemeente een ruimer standplaatsenbeleid zou moeten voeren.

In navolging van deze verscheidene publicaties is er beweging ontstaan onder woonwagenebewoners in den lande, waaronder ook in onze gemeente. Met deze brief informeren wij u over de achtergronden en over het verzoek van bewoners tot herziening van het gemeentelijk beleid en de reactie hierop.

Informatie

De geschetste beweging in den lande richt zich overwegend op gemeenten waar een zogenaamd uitsterf-beleid is gehanteerd. Dit uitsterf-beleid betekende dat woonwagenestandplaatsen niet meer werden verhuurd als de zittende huurder vertrok of kwam te overlijden.

In lijn met de aanbevelingen van de Ombudsman aan het Rijk is er samen met een aantal gemeenten een visie op het standplaatsenbeleid ontwikkeld in lijn met het mensenrechtelijk kader voor de culturele identiteit van onder meer woonwagenebewoners. De visie inzake huisvesting die ten grondslag ligt aan dit nieuwe beleidskader heeft als kern het beschermen van woonwagenebewoners tegen discriminatie, het waarborgen van hun (culturele) rechten en het bieden van rechtszekerheid en duidelijkheid. De gemeentelijke beleidsvrijheid wordt daarbij door het ministerie gerespecteerd. Gemeenten moeten immers de ruimte houden om op basis van lokale situatie en in samenwerking met de betrokken partners, waaronder woningcorporaties, hun eigen beleid te formuleren. Het ministerie meent dat hiermee een aanzet is gegeven om op lokaal niveau, daar waar nodig, het beleid over woonwagene en standplaatsen te herzien en in overeenstemming te brengen met de visie en het mensenrechtelijk kader zoals die in het beleidskader zijn opgenomen (zie bijlage bij deze raadsinformatiebrief).

Als gevolg van de hierop volgende aandacht in onder meer de landelijke media hebben 2 gezinnen in onze gemeente per brief verzocht om het beleid over standplaatsen te herzien. De aanbevelingen die hierna worden opgesomd, komen uit het beleidskader en zijn ook voorzien van de Heusdense stand van zaken, dan wel de plannen op dit gebied. Zij vormen de kern voor de reactie op deze en mogelijk nog volgende verzoeken. De reactie richting de families treft u aan als bijlagen bij deze

raadsinformatiebrief. Vanzelfsprekend blijven wij actief in contact met deze en overige families over de ontwikkelingen.

De kernpunten zijn:

1. De gemeente stelt het beleid voor woonwagens en standplaatsen vast als onderdeel van het volkshuisvestingsbeleid.

De huidige gemeentelijke woonvisie bevat geen passage over het beleid voor woonwagens en standplaatsen. Een evaluatie van de woonvisie wordt momenteel opgesteld waarin dit punt alsnog wordt meegenomen. Er is overigens wel sprake van geldend woonwagenbeleid dat met name is gericht op de herinrichting van de woonwagenlocaties (brandveiligheid, privatisering).

2. Het beleid dient voldoende rekening te houden met en ruimte te geven voor het woonwagenleven van woonwagenbewoners.

Het geldende beleid richt zich met name op brandveiligheid en privatisering en zo menen wij de mensen bij uitstek de mogelijkheid in handen te geven om de standplaatsen voor nu en in de toekomst (voor de familie) te behouden. Onze gemeente voert bovendien geen uitsterfbeleid. Vanzelfsprekend blijven we alert op zaken die de leefbaarheid of veiligheid mogelijk beïnvloeden.

3. De behoefte aan standplaatsen moet in kaart worden gebracht.

Landelijk is een inventarisatie gedaan van het aantal woonwagenlocaties, het aantal standplaatsen, de eigendomssituatie (gemeente/woningcorporatie) en naar de vraag of er separaat beleid is opgesteld. Er is een begin gemaakt om deze inventarisatie zowel vanuit de regio Hart van Brabant, als de regio Noordoost Brabant te verbijzonderen en een regionale en lokale vertaling te geven. Met woningcorporatie Woonveste wordt gesproken over de rol die zij vervullen op het gebied van registratie van woningzoekenden en de mogelijkheden om daarmee de behoefte aan specifieke huisvesting voor deze doelgroep in kaart te brengen.

4. Woningcorporaties voorzien in de huisvesting van woonwagenbewoners voor zover deze tot de doelgroep behoren.

Op basis van de onder het vorige punt in kaart gebrachte behoefte kunnen gerichte afspraken gemaakt worden met Woonveste over de feitelijke huisvesting van deze doelgroep. Hiertoe behoren ook afspraken over de toewijzingscriteria en zaken als urgentie.

5. De afbouw van standplaatsen is niet toegestaan (behoudens uitzonderlijke omstandigheden) zolang er behoefte is aan standplaatsen.

Onze gemeente voert al enige jaren het beleid van brandveilige herinrichting en privatisering. In dat kader moest op 2 locaties het aantal standplaatsen worden gereduceerd. Dit is in alle gevallen in overleg met de bewoners op deze locaties gedaan en heeft tot nu toe niet geleid tot knelpunten in de huisvesting.

6. Een woningzoekende woonwagenbewoner die dit wenst, moet binnen redelijke termijn kans maken op een standplaats.

Over de gehele linie genomen wordt in onze gemeente voldoende gedaan om de culturele identiteit van woonwagenbewoners te beschermen en hen tijdig te voorzien van huisvesting. Uitbreiding van bestaande locaties of aanleg van nieuwe locaties is op dit moment dan ook niet aan de orde. Uiteraard zijn er verbeteringen mogelijk met name op het gebied van het verankeren van het beleid in de woonvisie en het scherper in beeld brengen en houden van de behoefte aan huisvesting en passende afspraken hierover met de corporatie.

Door de hierboven genoemde stappen veronderstellen wij de aangegeven redelijke termijn¹ te kunnen waarborgen.

¹ In uitspraken van het College voor de Rechten van de Mens wordt hierbij de vergelijking gemaakt met de wachttijd voor een sociale huurwoning. In Heusden is deze termijn opgebouwd uit de inschrijfduur en de periode waarin actief op woningen wordt gereageerd. Daarbij is de schaarste van het woningtype en de locatie van invloed op beide termijnen.